

El Quebec: un model d'educació religiosa per a Catalunya?

Dv, 21/05/2010 per Catalunya Religió

(*Eduard Brufau/Catalunya Cristiana*) La Fundació Joan Maragall, l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i el Grup de Treball Estable de Religions (GTER) van organitzar del 28 d'abril al 4 de maig una trobada entre la doctora Solange Lefebvre —directora de la Facultat de Teologia i de Ciències Religioses de la Universitat de Mont-real— i diversos professors universitaris catalans. La iniciativa s'emmarca dins d'un projecte de recerca, *Quebec-Catalunya: mirades creuades sobre la religió i l'espiritualitat*, que pretén obrir un diàleg sobre la realitat religiosa a tots dos territoris.

La doctora Lefebvre, teòloga i directora de la càtedra Religió, cultura i societat de la Universitat de Montreal, va pronunciar una conferència al Seminari Conciliar de Barcelona per explicar l'evolució i l'estat actual de l'ensenyament de la religió a les escoles del Quebec. Posteriorment també es va reunir amb els docents de les universitats catalanes per exposar les experiències de cada país en aquest àmbit i veure'n les divergències i els punts en comú.

La religió en una societat diversa

El Quebec i Catalunya, tot i la distància geogràfica que els separa, són dos països que comparteixen alguns paral·lelismes interessants. Tots dos són territoris que tenen una llengua pròpia diferent de la majoritària a l'estat on pertanyen; en el cas del Quebec la llengua pròpia és el francès, en contrast amb la resta del Canadà, on es parla l'anglès. A això s'hi ha d'afegir que tant Catalunya com el Quebec són motors econòmics dels estats dels quals formen part, fet que juntament amb la llengua ha ajudat a crear un sentiment nacional fort. També trobem semblances en la diversitat social, tant lingüística com religiosa, si bé l'origen d'aquesta diversitat és diferent en un cas i en l'altre. A Catalunya és fruit del fet migratori recent, mentre que al Quebec la immigració es va afegir a la coexistència entre francòfons catòlics i anglòfons protestants, que es remunta al segle XVIII. A part s'hi ha d'afegir la important minoria jueva i les poblacions ameríndies autòctones.

Partint de la realitat complexa del Quebec, a la conferència pronunciada al Seminari Conciliar la Dra. Lefebvre va analitzar detalladament el model d'ensenyament de la religió als centres educatius quebequesos i les transformacions que ha sofert al llarg de les darreres dècades. La directora de la Facultat de Teologia de Mont-real va explicar com fins als anys setenta l'escola del Quebec era confessional, amb una majoria de centres catòlics i una minoria de protestants. Des de llavors, però, s'ha dut a terme un procés de desconfessionalització del sistema educatiu, de manera que avui la matèria de

religió ha estat substituïda pels cursos d'Ètica i cultura religiosa. Aquest canvi pretén preparar els alumnes per viure en una societat religiosament molt diversa i alhora donar uns principis ètics i culturals forts, però sempre «respectant la llibertat de consciència i de religió dels alumnes, dels pares i dels membres del personal educatiu».

Aquest model deixa la formació religiosa pròpiament dita, per tant, a l'ensenyament superior, on, a diferència d'Espanya i Catalunya, el sistema universitari integra amb naturalitat els estudis de teologia. D'altra banda aquesta formació desconfessionalitzada no implica un desconeixement del fet espiritual i de la cultura religiosa, sinó que dóna a l'alumnat una visió àmplia i prou profunda de les religions presents al Quebec. La Dra. Lefebvre, però, admet que el procés de desconfessionalització no ha rebut un vistiplau unànime i ha creat un debat al voltant de diversos punts d'aquesta reforma, com ara la conveniència de combinar ètica i cultura religiosa en un sol programa o l'encert d'encarar l'ensenyament de la religió d'una manera «objectiva» i no des de l'experiència personal. Pel que fa a la posició de les Esglésies, tant la catòlica com les protestants, sobre aquest model, tot i l'oposició d'alguns sectors, la majoria de bisbes, sacerdots i laics l'han rebut amb naturalitat, si bé han posat l'atenció en les qüestions més discutibles, citades més amunt.

Per acabar, la Dra. Solange Lefebvre va voler deixar clar que la religió no pot ser mai una assignatura com les altres: «A diferència d'altres matèries, com les matemàtiques, on el docent es basa en un saber constituït, la religió és un lloc cultural compartit i interpretat quotidianament. Tothom arriba a l'escola amb una precomprensió de les religions... i la formació dels docents, doncs, es perfila com una qüestió important.»

Eduard Brufau. Text publicat a [Catalunya Cristiana](#).